Euroopan parlamentti
2024-2029

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P10_TA(2026)0077

EU:n laajentumisstrategia

Euroopan parlamentin päätöslauselma 11. maaliskuuta 2026 EU:n laajentumisstrategiasta (2025/2110(INI))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) ja erityisesti sen 49 artiklan,

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT),

– ottaa huomioon 23.–24. kesäkuuta 2022, 29.–30. kesäkuuta 2023, 26.–27. lokakuuta 2023, 14.–15. joulukuuta 2023, 27. kesäkuuta 2024 ja 17. joulukuuta 2024 annetut Eurooppa-neuvoston päätelmät sekä Kööpenhaminassa 21. ja 22. kesäkuuta 1993 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston puheenjohtajavaltion päätelmät, jotka tunnetaan myös Kööpenhaminan kriteereinä,

– ottaa huomioon 13. joulukuuta 2023 antamansa päätöslauselman aiheesta ”30 vuotta Kööpenhaminan kriteerejä: uutta pontta EU:n laajentumispolitiikalle”[1],

– ottaa huomioon EU:n assosiaatiosopimukset Albanian[2], Bosnia ja Hertsegovinan[3], Georgian[4], Kosovon[5], Moldovan tasavallan[6]

---

1 EUVL C, C/2024/4173, 2.8.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4173/oj.
2 EUVL L 107, 28.4.2009, s. 166, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2009/332/oj.
3 EUVL L 164, 30.6.2015, s. 2, ELI: ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2015/997/oj.
4 EUVL L 261, 30.8.2014, s. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2014/494/oj.
5 EUVL L 71, 16.3.2016, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2016/342/oj.
6 EUVL L 260, 30.8.2014, s. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2014/492/oj.

(jäljempänä ’Moldova’), Montenegron[7], Pohjois-Makedonian[8], Serbian[9], Turkin[10] ja Ukrainan[11] kanssa,

– ottaa huomioon 4. marraskuuta 2025 annetun komission tiedonannon ”Vuoden 2025 tiedonanto EU:n laajentumispolitiikasta” (COM(2025)0690) sekä aiemmat asiaa koskevat vuotuiset tiedonannot,

– ottaa huomioon komission vuosien 2023 ja 2024 kertomuksista antamansa päätöslauselmat, jotka koskevat Kosovoa[12], Serbiaa[13], Albaniaa[14], Bosnia ja Hertsegovinaa[15], Pohjois-Makedoniaa[16], Montenegroa[17], Ukrainaa[18], Moldovaa[19], Georgiaa[20] ja Turkkia[21],

– ottaa huomioon 13. maaliskuuta 2024 antamansa päätöslauselman ”EU:n ja Armenian läheisemmät suhteet ja Azerbaidžanin ja Armenian välisen rauhansopimuksen tarve”[22],

– ottaa huomioon 29. helmikuuta 2024 antamansa päätöslauselman EU:n yhdentymisen syventämisestä tulevaa laajentumista ajatellen[23],

– ottaa huomioon 20. maaliskuuta 2024 annetun komission tiedonannon laajentumista edeltävistä uudistuksista ja politiikkojen uudelleentarkastelusta (COM(2024)0146),

– ottaa huomioon 23. marraskuuta 2022 antamansa suosituksen neuvostolle, komissiolle ja komission varapuheenjohtajalle / unionin

---

7 EUVL L 108, 29.4.2010, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2010/224/oj.
8 EUVL L 84, 20.3.2004, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2004/239(2)/oj.
9 EUVL L 278, 18.10.2013, s. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2013/490/oj.
10 EYVL L 361, 31.12.1977, s. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1964/732/oj.
11 EUVL L 161, 29.5.2014, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2014/295/oj.
12 Hyväksytyt tekstit, P10_TA(2025)0094.
13 Hyväksytyt tekstit, P10_TA(2025)0093.
14 Hyväksytyt tekstit, P10_TA(2025)0155.
15 Hyväksytyt tekstit, P10_TA(2025)0156.
16 Hyväksytyt tekstit, P10_TA(2025)0157.
17 Hyväksytyt tekstit, P10_TA(2025)0130.
18 Hyväksytyt tekstit, P10_TA(2025)0175.
19 Hyväksytyt tekstit, P10_TA(2025)0131.
20 Hyväksytyt tekstit, P10_TA(2025)0158.
21 Hyväksytyt tekstit, P10_TA(2025)0092.
22 EUVL C, C/2024/6555, 12.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6555/oj.
23 EUVL C, C/2024/6746, 26.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6746/oj.

ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle EU:n uudesta laajentumisstrategiasta[24],

– ottaa huomioon liittymistä valmistelevan tukivälineen (IPA III) perustamisesta 15. syyskuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1529[25],

– ottaa huomioon Länsi-Balkanin uudistus- ja kasvutukivälineen perustamisesta 14. toukokuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1449[26],

– ottaa huomioon Ukrainan tukivälineen perustamisesta 29. helmikuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/792[27],

– ottaa huomioon Moldovan tasavallan uudistus- ja kasvutukivälineen perustamisesta 18. maaliskuuta 2025 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2025/535[28],

– ottaa huomioon 19. ja 20. kesäkuuta 2003 Thessalonikissa pidetyn Eurooppa-neuvoston kokouksen puheenjohtajan päätelmät,

– ottaa huomioon 17. toukokuuta 2018 Sofiassa, 6. toukokuuta 2020 Zagrebissa, 6. lokakuuta 2021 Brdo pri Kranjussa, 6. joulukuuta 2022 Tiranassa sekä 13. joulukuuta 2023 ja 18. joulukuuta 2024 Brysselissä pidettyjen EU:n ja Länsi-Balkanin huippukokousten julkilausumat,

– ottaa huomioon 28. elokuuta 2014 käynnistetyn Berliinin prosessin,

– ottaa huomioon 7. toukokuuta 2009 Prahassa, 29.–30. syyskuuta 2011 Varsovassa, 28.–29. marraskuuta 2013 Vilnassa, 21.–22. toukokuuta 2015 Riiassa sekä 24. marraskuuta 2017 ja 15. joulukuuta 2021 Brysselissä pidettyjen itäisen kumppanuuden huippukokousten yhteiset julkilausumat,

– ottaa huomioon 19. kesäkuuta 2020 antamansa suositukset neuvostolle, komissiolle ja komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle itäisestä kumppanuudesta ennen kesäkuussa 2020 pidettävää huippukokousta[29],

---

24 EUVL C 167, 11.5.2023, s. 105.
25 EUVL L 330, 20.9.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
26 EUVL L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.
27 EUVL L, 2024/792, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj.
28 EUVL L, 2025/535, 21.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/535/oj.
29 EUVL C 362, 8.9.2021, s. 114.

– ottaa huomioon 22. lokakuuta 2025 antamansa päätöslauselman polarisaatiosta ja lisääntyvistä tukahduttamistoimista Serbiassa vuosi Novi Sadin tragedian jälkeen[30],

– ottaa huomioon 13. helmikuuta 2025 antamansa päätöslauselman Georgian edelleen pahenevasta poliittisesta tilanteesta[31],

– ottaa huomioon 29. marraskuuta 2023 annetun komission sekä unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan yhteisen tiedonannon EU:n ja Turkin poliittisten, taloudellisten ja kaupallisten suhteiden tilanteesta (JOIN(2023)0050),

– ottaa huomioon 2. huhtikuuta 2025 annetun Euroopan alueiden komitean lausunnon komission vuoden 2024 laajentumispaketista – Länsi-Balkan ja Turkki,

– ottaa huomioon 10. tammikuuta 2022 annetun Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen 01/2022 ”EU:n tuki oikeusvaltioperiaatteen edistämiselle Länsi-Balkanilla: perustavanlaatuiset ongelmat istuvat edistämispyrkimyksistä huolimatta sitkeässä”,

– ottaa huomioon komission laatimat vuosien 2024 ja 2025 oikeusvaltiokertomukset,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 55 artiklan,

– ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan mietinnön (A10-0016/2026),

A. ottaa huomioon, että EU:n laajentumisprosessi on edistynyt merkittävästi viime vuosina osassa ehdokasmaista; ottaa huomioon, että kymmenestä EU:hun tällä hetkellä pyrkivästä maasta yhdeksällä on ehdokasmaan asema ja että osalla se on ollut jo useita vuosia; katsoo, että liittymisneuvottelujen aloittaminen Ukrainan ja Moldovan kanssa on tuonut laajentumispolitiikkaan uutta dynamiikkaa;

B. ottaa huomioon, että laajentuminen on yksi EU:n vahvimmista ulkopoliittisista ja geopoliittisista välineistä ja että se on edelleen keskeinen tekijä edistettäessä pitkän aikavälin turvallisuutta, rauhaa, vakautta ja vaurautta Euroopassa yhteisten demokraattisten arvojen perusteella; ottaa huomioon, että laajentumisessa on kyse historiallisesta ja ainutlaatuisesta tilaisuudesta, joka tarjoaa merkittäviä sosioekonomisia, poliittisia ja turvallisuuspoliittisia etuja sekä EU:lle että laajentumismaille;

C. ottaa huomioon, että viimeisimmän laajentumista koskevan Eurobarometri-tutkimuksen mukaan 56 prosenttia EU:n kansalaisista

---

30 Hyväksytyt tekstit, P10_TA(2025)0248.
31 EUVL C, C/2025/2251, 29.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2251/oj.

tukee Euroopan unionin laajentumista ja että Ukraina on suosituin ehdokas liittymään unioniin, kun kaikki EU:n jäsenyysehdot on täytetty;

D. ottaa huomioon, että Eurobarometri-tutkimuksen mukaan aiempien laajentumiskierrosten katsotaan tuottaneen kaikkein suurimmat hyödyt talouskasvun ja kilpailukyvyn alalla ja vahvistaneen EU:n maailmanlaajuista vaikutusvaltaa sekä tehostaneen turvallisuutta ja puolustusta;

E. ottaa huomioon, että jo EU:hun liittymisprosessi itsessään tuottaa konkreettisia tuloksia ja että EU on edelleen laajentumismaiden tärkein poliittinen, talous- ja kauppakumppani; ottaa huomioon, että Länsi-Balkanin ja EU:n välisen kaupan kokonaismäärä on kasvanut 62 prosenttia vakautus- ja assosiaatiosopimusten voimaantulon jälkeen; toteaa, että pitkälle menevillä ja laaja-alaisilla vapaakauppasopimuksilla on ollut mullistava vaikutus Moldovaan ja Ukrainaan sekä kaupan että talouskehityksen kannalta, sillä Moldovan kauppa on lisääntynyt 65,4 prosenttia ja Ukrainan kauppa 64,7 prosenttia;

F. katsoo, että Venäjän täysimittainen hyökkäyssota Ukrainaa vastaan on vakava uhka turvallisuudelle niin Euroopan mantereella kuin sen ulkopuolellakin ja osoitus siitä, että laajentumisen toteutumatta jääminen aiheuttaa merkittäviä strategisia kustannuksia ja heikentää turvallisuutta ja vakautta koko maanosassamme; ottaa huomioon, että laajentumisprosessia viime vuosina leimanneen pysähtyneisyyden vuoksi on syntynyt tyhjiö, joka on luonut tilaa Venäjälle ja Kiinalle sekä muille vihamielisille EU:n ulkopuolisille toimijoille; ottaa huomioon, että Venäjä sekaantuu tietoisesti itäisen kumppanuuden ja Länsi-Balkanin maihin toteuttamalla hybridiuhkaoperaatioita, kuten vaaleihin sekaantumista ja ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja häirinnän kampanjoita, joilla pyritään viivyttämään EU:hun liittymisprosessia näissä maissa ja jotka uhkaavat sekä näiden alueiden turvallisuutta, koska Venäjä miehittää laittomasti osia kolmen ehdokasmaan alueesta, että koko maanosaa;

G. ottaa huomioon, että Kiinan vaikutusvalta leviää vaarallisesti aina taloudellista riippuvuutta luovista hankkeista turvallisuusyhteistyöhön, erityisesti Länsi-Balkanilla ja Georgiassa, sillä se käyttää edelleen hyväksi useiden laajentumismaiden poliittista epävakautta ja institutionaalisia heikkouksia estääkseen niitä etenemästä kohti EU:hun yhdentymistä ja demokraattista hallintoa;

H. ottaa huomioon, että laajentuminen on ansioihin perustuva prosessi, jonka keskeisenä kulmakivenä on edelleen pysyvä edistyminen oikeusvaltion, demokratian ja perusarvojen suhteen; ottaa huomioon, että kunkin maan liittyminen EU:hun edellyttää pysyvien, perusteellisten ja peruuttamattomien uudistusten toteuttamista

kaikilla keskeisillä aloilla, alkaen oikeusvaltioperiaatteesta ja demokraattisten instituutioiden toiminnasta; toteaa, että liittymisaikataulun määrittää se, miten laadukkaita maan toteuttamat välttämättömät uudistukset ovat;

I. ottaa huomioon, että EU on edelleen suurin investoija ja rahoitusavun antaja liittymistä valmistelevan IPA III -välineen, Länsi-Balkanin talous- ja investointisuunnitelman, Länsi-Balkanin uudistus- ja kasvutukivälineen, Ukrainan tukivälineen, Moldovan tukivälineen, naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen (NDICI) – Globaali Eurooppa – ja makrotaloudellisen rahoitusavun välityksellä;

J. ottaa huomioon, että ehdokasmaiden mukautuminen EU:n yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan (YUTP) on edelleen yksi EU:hun liittymisen keskeisistä edellytyksistä;

K. ottaa huomioon, että laajentumista koskevasta päätöksentekoprosessista määrätään SEU 49 artiklassa ja kullekin ehdokasmaalle laaditussa neuvottelukehyksessä;

L. toteaa, että liittymisneuvotteluja käyvät maat voivat edelleen luottaa parlamenttiin kumppanina ja laajentumisprosessin puolestapuhujana, sillä prosessi mahdollistaa kansalaisia hyödyttävät institutionaaliset ja sosioekonomiset uudistukset;

Laajentumisen geostrateginen ulottuvuus

1. muistuttaa, että laajentuminen on strateginen vastaus uuteen geopoliittiseen todellisuuteen ja äärimmäisen tärkeä investointi EU:n turvallisuuteen ja vakauteen, kun otetaan huomioon Venäjän täysimittainen hyökkäyssota Ukrainaa vastaan, toistuvat rajaloukkaukset, hybridihyökkäykset ja muut vihamieliset toimet sen naapurimaita vastaan sekä yhteiset geopoliittiset haasteet, jotka edellyttävät pitkän aikavälin poliittista ja demokraattista visiota ja rohkeita päätöksiä sekä edistysaskeleita kohti Euroopan yhdentymishankkeen loppuunsaattamista;

2. muistuttaa, että laajentuminen hyödyttää sekä nykyisiä että tulevia jäsenvaltioita; korostaa, että poliittisesti on erittäin tärkeää osoittaa EU:n aktiivinen sitoutuminen laajentumisprosessiin, sillä näin voidaan myös turvata EU:n uskottavuus laajentumismaiden ja niiden yhteiskuntien keskuudessa; toteaa painokkaasti, että EU:n laajentuminen vahvistaa Euroopan turvallisuutta ja taloutta; painottaa jälleen kerran, että Länsi-Balkanin maiden, Ukrainan ja Moldovan tulevaisuus on EU:ssa niiden kansalaisten toiveiden mukaisesti; korostaa, että laajentumisen toteuttamatta jättämisestä aiheutuvat kustannukset ovat korkeammat kuin kustannukset, joita aiheutuu sen loppuun saattamisesta, ja että toteuttamatta jättämisestä saattaa syntyä geopoliittisesti harmaita vyöhykkeitä, jotka ovat alttiina EU:n ulkopuolisten maiden pahantahtoiselle vaikuttamiselle niiden pyrkiessä laajentamaan poliittista, taloudellista ja strategista vaikutusvaltaansa;

3. korostaa, että liittyminen on keskeinen väline edistettäessä kestävää rauhaa, demokratiaa, oikeusvaltioperiaatetta ja perusoikeuksia, vaalittaessa alueellista sovintoa ja vakautta sekä suojeltaessa ehdokasmaita ja EU:n naapurialueita vihamieliseltä ulkomaiselta sekaantumiselta, johon erityisesti Venäjä syyllistyy; katsoo, että laajentumispolitiikka on välttämätöntä EU:n vaikutusvallan kannalta geopoliittisen epävakauden lisääntyessä; painottaa, että EU:n vauraus ja turvallisuus perustuvat sen kykyyn puolustaa demokratiaa, oikeusvaltioperiaatetta, ihmisoikeuksia ja sääntöihin perustuvaa monenvälistä järjestystä; muistuttaa yhteisistä kulttuurisista, historiallisista ja inhimillisistä siteistä laajentumismaiden ja jäsenvaltioiden välillä;

EU:n laajentumisen strategiset painopisteet: ansioihin perustuva prosessi ja ehdollisuus

4. pitää myönteisenä viime vuosina saavutettua edistystä, jonka ansiosta EU todennäköisesti laajenee lähitulevaisuudessa; antaa Montenegrolle ja Albanialle tunnustusta niiden merkittävästä edistymisestä ja panee merkille niiden pyrkimykset saattaa neuvottelut päätökseen vuoden 2026 ja vuoden 2027 loppuun mennessä; kehottaa EU:n toimielimiä, erityisesti neuvostoa, sitoutumaan tähän samaan tavoitteeseen, poistamaan esteitä EU:n puolelta ja siten lisäämään prosessin uskottavuutta ja ennustettavuutta, samalla kun pidetään tiukasti kiinni periaatteesta, että eteneminen perustuu tiukasti ansioihin; pitää myönteisenä sitä, että Bosnia ja Hertsegovinalla on ehdokasmaan asema, ja kannustaa maata toteuttamaan lisää uudistustoimia;

5. antaa Ukrainalle tunnustusta sen merkittävästä resilienssistä ja sitoutumisesta EU-jäsenyyteen Venäjän hyökkäyssodasta huolimatta; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita jatkamaan Ukrainan tukemista ja pitää valitettavana, että neuvosto ei ole päässyt sopimukseen Venäjän jäädytettyjen varojen käytöstä; antaa tunnustusta Moldovalle siitä, että se on saavuttanut merkittävää edistystä kohti EU-jäsenyyttä ja saattanut unionin säännöstön analyyttisen tarkastelun onnistuneesti päätökseen jatkuvista hybridiuhkista huolimatta; kehottaa avaamaan nopeasti neuvottelukokonaisuuksia Ukrainan ja Moldovan kanssa ja kehottaa painokkaasti Unkarin hallitusta pidättymään jatkossa neuvottelujen estämisestä;

6. muistuttaa, että SEU 49 artiklan mukaisesti jokainen Euroopan valtio voi hakea EU:n jäsenyyttä edellyttäen, että se kunnioittaa SEU 2 artiklassa vahvistettuja arvoja, kuten ihmisarvoa, vapautta, kansanvaltaa, tasa-arvoa, oikeusvaltiota ja ihmisoikeuksia, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina; panee merkille, että tuki EU:n jäsenyydelle on lisääntynyt useissa jo aiemmin EU:hun liittymässä olleissa maissa, myös Islannissa, joka aikoo järjestää vuoteen 2027 mennessä kansanäänestyksen liittymisneuvottelujen uudelleen käynnistämisestä, ja kannustaa EU:n johtoa jatkamaan tiiviimpien yhteyksien luomista tällaisiin maihin;

panee merkille, että Armenian parlamentti hyväksyi 26. maaliskuuta 2025 lain, jolla tuetaan virallisesti EU-jäsenyyttä ja kehotetaan maan hallitusta aloittamaan EU-jäsenyysprosessi, ja katsoo, että Armenian demokratiaa lujittavat kestävät uudistukset voisivat käynnistää EU:n ja Armenian suhteissa muutosvaiheen; suhtautuu myönteisesti Grönlannin mahdollisiin aloitteisiin vahvistaa poliittisia, institutionaalisia ja taloudellisia yhteyksiään EU:hun, samalla kun tuki EU:hun liittymiselle kasvaa;

7. muistuttaa, että aiemmat laajentumiskierrokset ovat edistäneet huomattavaa talouskasvua sekä uusissa että vanhoissa jäsenvaltioissa; korostaa, että vapaa liikkuvuus on parantanut työllistymismahdollisuuksia ja palkkoja ja että rahalähetysten myötä köyhyys on vähentynyt; korostaa, että laajentuminen on vaikuttanut myönteisesti elintasoon parantamalla työlainsäädäntöä, terveyttä ja turvallisuutta, sukupuolten tasa-arvoa, digitaalisia palveluja ja koulutusta ja edistämällä syrjimättömyyttä;

8. toistaa jälleen, että EU:hun liittymisen on jatkossakin oltava ansioihin perustuva ja pyörrettävissä oleva prosessi ja että kutakin hakijaa on arvioitava Kööpenhaminan kriteerien, EU:n säännöstöön mukautumisen ja kaikkien muiden laajentumiskehyksessä asetettujen lisäehtojen perusteella; korostaa, että kunkin maan etenemistä kohti EU:hun yhdentymistä on arvioitava sen omien ansioiden perusteella ja ettei yhtäkään maata pitäisi kytkeä toiseen maahan eikä kohdella osana pakettia; korostaa, että arvojen ja perusperiaatteiden osalta ei voida hyväksyä oikotietä;

9. painottaa, että vaikka prosessin olisi jatkossa oltava asteittaisempi ja dynaamisempi ja sisällettävä konkreettisia uudistustavoitteita, etenemissuunnitelmia ja väliaikatauluja, ohituskaistaa ei voi olla, sillä se voisi vaikuttaa liittymisprosessin eheyteen; panee merkille, että useat ehdokasmaat ovat jo asettaneet kunnianhimoisia tavoitteita neuvottelujen loppuun saattamiseksi, ja toteaa, että tähän olisi rohkaistava silloin kun tavoitteiden asettamisen ohella on toteutettu konkreettisia uudistuksia;

10. korostaa, että oikeusvaltioperiaatteen, demokraattisten uudistusten, tiedotusvälineiden vapauden ja perusoikeuksien, mukaan lukien vähemmistöjen oikeudet, on pysyttävä etualalla laajentumisessa; korostaa, että oikeuslaitoksen riippumattomuudella, korruption torjunnalla, kansalaisyhteiskunnan osallistamisella ja tukemisella sekä suotuisalla toimintaympäristöllä, jossa pelottelulla ei ole sijaa, on suuri merkitys ratkaisevan tärkeinä ennakkoedellytyksinä kestävälle edistymiselle kohti EU-jäsenyyttä erityisesti autoritaaristen suuntausten lisääntyessä; painottaa, että perusasioissa edistymisen on ohjattava kaikkia neuvottelulukuja;

11. korostaa, että on tarpeen saavuttaa ja valtavirtaistaa sukupuolten tasa-arvo muun muassa poistamalla sukupuolistunut väkivalta ja perheväkivalta, suojella lasten oikeuksia ja heidän pääsyään

laadukkaaseen koulutukseen ja toteuttaa kaikilta osin syrjimättömyyden periaate, myös hlbtiq+-yhteisön ja vammaisten henkilöiden osalta, koko liittymisprosessin ajan; korostaa, että ihmisoikeudet on turvattava lainsäädännössä mutta myös soveltamalla niitä johdonmukaisesti käytännössä; painottaa, että kaikkien laajentumismaiden on varmistettava, että vähemmistöt ovat aidosti edustettuina kaikilla hallinnon tasoilla, säilytettävä vähemmistöjen kulttuurinen ja kielellinen identiteetti, varmistettava pääsy laadukkaaseen koulutukseen vähemmistökielillä ja torjuttava tehokkaasti vihapuhetta ja viharikoksia;

12. kehottaa komissiota sisällyttämään vuotuiseen oikeusvaltiokertomukseensa kaikki laajentumismaat, joita kertomus ei tällä hetkellä kata; on erityisen huolissaan oikeuslaitoksen uudistusprosesseissa jatkuvasti ilmenevistä puutteista ja pysähtyneisyydestä, yrityksistä kumota edistyminen korruption torjunnassa, julkishallinnon uudistusten vähäisestä edistymisestä, vaalilainsäädännön riittämättömästä mukauttamisesta eurooppalaisiin normeihin sekä yhteiskunnallisesta polarisoitumisesta, kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksien kaventumisesta ja rauhanomaisen kokoontumisoikeuden tukahduttamisesta joissakin laajentumismaissa;

13. korostaa, että EU:ssa tai EU:n jäsenvaltioiksi pyrkivissä maissa ei ole sijaa minkään osapuolen provosoivalle retoriikalle, kansanmurhan kieltämiselle tai sotarikollisten ihannoinnille; painottaa, että menneisyyden kohtaaminen on välttämätöntä, jotta saadaan aikaan todellinen sovinto, joka on ratkaisevan tärkeä vauraiden yhteiskuntien ja menestyksekkään yhdentymisen kannalta;

14. kannustaa laajentumismaita jatkamaan tarvittavien uudistusten määrätietoista toteuttamista kohtuullisessa ajassa ja saavuttamaan konkreettista ja pysyvää edistystä alkaen perusasioista; korostaa, että tiedotusvälineiden moniarvoisuuden edistämiseksi, toimittajien oikeuksien puolustamiseksi, tutkivan journalismin toimintaympäristön turvaamiseksi ja sananvapauden takaamiseksi tarvitaan jatkuvia toimia kaikissa laajentumismaissa ja samalla on pantava täytäntöön tehokkaita mekanismeja, joiden avulla voidaan torjua vihapuhetta, mustamaalauskampanjoita, häirintää, uhkauksia ja hyökkäyksiä toimittajia vastaan; vaatii tutkimaan tällaiset rikokset ja nostamaan niistä syytteitä ja puuttumaan samalla tiedotusvälineiden keskittymiseen, poliittiseen ja taloudelliseen painostukseen sekä tiedotusvälineiden rahoituksen ja omistuksen avoimuudessa ilmenneisiin puutteisiin;

15. korostaa tarvetta lisätä kansalaisten osallisuutta ja kansalaisyhteiskunnan osallistumista laajentumisprosessiin; korostaa sellaisten kansalaisjärjestöjen roolia liittymisprosessissa, joilla on todistetusti kokemusta ja alakohtaista asiantuntemusta uudistusten tarkastelusta, neuvottelemisesta, täytäntöönpanosta ja seurannasta sekä avoimuuden, vastuuvelvollisuuden ja kansalaisten luottamuksen

turvaamisesta; korostaa, että jatkuva tuki niiden työlle ja turvalliselle toimintaympäristölle on tärkeää; kehottaa lisäämään kansallista tietoisuutta siitä, miten tärkeää on tukea kansalaisyhteiskuntaa ja lisätä valtion tukea sen toimintaan, myös jotta voidaan valmistautua muutoksiin rahoituksessa EU:hun liittymisen jälkeen;

16. toistaa kantansa, jonka mukaan mukautuminen EU:n YUTP:hen on olennainen osoitus sekä ehdokasmaan selkeästä geostrategisesta suuntautumisesta ja sitoutumisesta EU:n perusarvoihin ja -periaatteisiin että siitä, että se on valmis tulevaan jäsenyyteen;

17. panee merkille, että jotkin ehdokasmaat, etenkin Ukraina, edistävät jo nyt Euroopan turvallisuutta ja puolustusta; ilmaisee syvän kunnioituksensa ja kiitollisuutensa Ukrainan kansalle, joka maksaa joka päivä mitä korkeinta hintaa eurooppalaisen elämäntavan säilyttämisestä;

18. suhtautuu myönteisesti siihen, että YUTP-vuoropuhelu Länsi-Balkanin kumppaneiden kanssa onnistuttiin käynnistämään uudelleen, ja korostaa näiden kumppanuuksien merkitystä rauhan ja turvallisuuden kannalta; kehottaa painokkaasti kaikkia ehdokasmaita ja mahdollisia ehdokasmaita asettamaan etusijalle nopean ja täyden mukautumisen YUTP:hen ja toistaa, että tietyn maan liittyminen voi edetä vasta sitten, kun se on mukautunut YUTP:hen kaikilta osin, myös hyväksymällä ja panemalla täytäntöön rajoittavia toimenpiteitä ja mukautumalla EU:n viisumipolitiikkaan; panee merkille, että laajentumismaissa, joissa YUTP:hen mukautuminen on vähäisintä, ja maissa, joiden liittymisprosessi on tosiasiassa pysähtynyt, erityisesti Serbiassa, Georgiassa ja Turkissa, esiintyy edelleen mitä huolestuttavimpia kehityssuuntia ja demokratian taantumista; kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita tekemään kaikkensa, jotta muita laajentumismaita voidaan estää kulkemasta kyseisten maiden jalanjäljissä; painottaa, että järjestelmällinen poikkeaminen YUTP:hen mukautumisesta on perustavanlaatuinen este EU:hun liittymiselle; odottaa, että ehdokasmaat ja mahdolliset ehdokasmaat mukautuvat liittymisprosessin keskeisenä osana täysin myös yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan (YTPP), mukaan lukien sen periaatteet, tavoitteet ja operaatiot; kannustaa ulkoasiainneuvostoa kutsumaan YUTP:hen kaikilta osin mukautuneiden laajentumismaiden ulkoministerit osallistumaan huippukokouksiinsa vieraina;

19. panee merkille, että on tärkeää vahvistaa ehdokasmaiden asemaa Euroopan turvallisuuteen ja puolustukseen liittyvissä asioissa, ja antaa tukensa niiden ansioihin perustuvalle osallistumiselle tiettyihin EU:n puolustusalan välineisiin, ohjelmiin ja hankkeisiin samoin kuin tarkkailijan aseman myöntämiselle Euroopan puolustusvirastossa; kehottaa ottamaan ne mukaan turvallisuustakeiden antamista Ukrainalle koskeviin keskusteluun ja sitoumuksiin; panee merkille useiden ehdokasmaiden panoksen EU:n YTPP-operaatioissa ja niiden taistelun EU:n vastaista ulkomaista tiedonmanipulointia ja häirintää

sekä hybridiuhkia vastaan ja korostaa, että tiiviimpi yhdentyminen vahvistaa kollektiivista turvallisuutta ja kykyä selviytyä hybridiuhkista;

20. painottaa, että YUTP:hen mukautumatta jättäminen aiheuttaa turvallisuusriskejä EU:lle esimerkiksi silloin, kun kolmansien maiden kansalaisilla on mahdollisuus saada viisumivapaa matkustusoikeus EU:hun siten, että heille myönnetään ehdokasmaan kansalaisuus, tai kun riippuvuus Kiinasta lisääntyy entisestään; vaatii asettamaan selkeitä ehtoja, jotka koskevat yhteydenpitoa sellaisten geopoliittisten kilpailijoiden kanssa, jotka pyrkivät horjuttamaan sääntöihin perustuvaa kansainvälistä järjestystä ja heikentämään Eurooppaa;

21. korostaa, että alueellinen yhteistyö, erityisesti Länsi-Balkanilla, on EU:hun liittymisen edellytys; painottaa, että hyviä naapuruussuhteita edistävä sopu on avain siihen, että EU:hun liittyminen onnistuu; korostaa lisäksi, että EU:n ja EU:n ulkopuolisten maiden väliset ratkaisematta olevat kahdenväliset kysymykset olisi ratkaistava kahdenvälisesti kansainvälisen oikeuden mukaisesti eikä niitä pitäisi käyttää laajentumisen estämiseen; varoittaa siitä, että liialliset viivästykset voivat vaikuttaa haitallisesti sekä yleiseen mielipiteeseen että ehdokasmaiden poliittiseen sitoutumiseen;

22. muistuttaa, että EU:hun liittymistä koskeva prosessi on riippuvainen EU:n neuvottelukehyksessä esitettyjen ehtojen täyttämisestä, hyvien naapuruussuhteiden edistämisestä ja kahdenvälisten ja kansainvälisten sopimusten noudattamisesta Kööpenhaminan kriteerien mukaisesti ja perustuu maan omiin ansioihin; kehottaa neuvostoa estämään sen, että kahdenväliset kysymykset, jotka eivät liity Kööpenhaminan kriteereihin, ovat esteenä edistymiselle;

23. korostaa, että Belgradin ja Pristinan välisellä vuoropuhelulla on ratkaisevan tärkeä merkitys Serbian ja Kosovon edetessä omalla tiellään kohti EU-jäsenyyttä ja edistettäessä alueellista vakautta ja vaurautta, ja painottaa lisäksi, että on tärkeää jatkaa Pohjois-Makedonian ja Kreikan välisen Prespan sopimuksen ja Pohjois-Makedonian ja Bulgarian välisen ystävyyttä, hyvää naapuruutta ja yhteistyötä koskevan sopimuksen vilpitöntä täytäntöönpanoa EU:n neuvottelukehyksen mukaisesti;

24. toistaa kantansa, jonka mukaan on tärkeää avata ja julkistaa sodanaikaiset ja kommunismin ajan historialliset arkistot, jotta voidaan jatkossakin mahdollistaa totuuden selvittäminen ja sovinnonteko ja vahvistaa demokraattista hallintoa; korostaa, että on tärkeää panna kansallisten ja kansainvälisten tuomioistuinten päätökset kaikilta osin täytäntöön sekä noudattaa sotarikoksiin ja kadonneisiin henkilöihin liittyviä kansainvälisiä velvoitteita ja torjua sotarikollisten ihannointia ja historiallista revisionismia;

25. korostaa, että ansioihin perustuva lähestymistapa voi johtaa liittymisneuvottelujen keskeyttämiseen tai peruuttamiseen tilanteessa, jossa perusarvot taantuvat, ja että neuvottelut aloitetaan uudelleen vasta, kun uudistuksissa on saavutettu riittävää edistystä; korostaa, että demokraattisen hallintotavan osalta heikosti suoriutuviin maihin on kohdistettava seurauksia sen varmistamiseksi, että liittymisprosessi pysyy aidosti ansioihin perustuvana; toistaa, että EU:n on tuettava ennakoivasti ehdokasmaiden demokraattisia tukipilareita vakauden ja uudistusvauhdin vahvistamiseksi;

26. kehottaa arvioimaan perusteellisesti laajentumispolitiikkaa sekä sen kattamien alojen että itse politiikan osalta, jotta voidaan arvioida, miksi jotkin laajentumismaat ovat edistyneet niin vähän erityisesti oikeusvaltioperiaatteen, ihmisoikeuksien ja demokratian alalla; kehottaa arvioimaan saavutettua edistymistä lainsäädännön lisäksi myös täytäntöönpanon alalla;

27. kehottaa komissiota perustamaan seurantaryhmän, joka käsittelee uudistusten toteuttamista perusasioita koskevassa kokonaisuudessa, jossa nopea edistyminen tai taantuminen on usein näkyvintä ja voi vaikuttaa merkittävästi liittymisprosessin uskottavuuteen ja kestävyyteen;

28. toteaa, että merkittävät puutteet aiemmin päätökseen saatetuissa laajentumisprosesseissa ovat jättäneet mahdollisuuden demokratian taantumiselle EU:hun liittymisen jälkeen, mikä nakertaa EU:n laajentumispolitiikan uskottavuutta; toteaa, että ehdokasmaissa, joissa eteneminen kohti EU:n jäsenyyttä on puutteellista, EU:n olisi vahvistettava tukeaan sellaisille kansalaisyhteiskunnan EU-myönteisille demokraattisille toimijoille, jotka ovat sitoutuneet uudistuksiin ja eurooppalaisiin arvoihin;

29. kehottaa paikan päällä olevia EU:n edustustoja johdonmukaisesti soveltamaan uskottavaa ja ansioihin perustuvaa lähestymistapaa, jonka pohjana ovat oikeusvaltioperiaatteen kunnioittaminen ja ihmisoikeuksien suojelu;

Tehokkaan toiminnan varmistaminen laajentuneessa unionissa

30. katsoo, että laajentumiseen valmistautumisprosessin olisi edettävä rinnakkain sekä EU:ssa että laajentumisprosessissa mukana olevissa maissa, jotta voidaan turvata laajentuneen unionin tehokas toiminta;

31. kehottaa jälleen EU:n toimielimiä ja jäsenvaltioita toteuttamaan tarvittavat uudistukset EU:n vahvistamiseksi ja Euroopan strategisen riippumattomuuden lisäämiseksi varmistaen, ettei tällaisten uudistusten puute viivästytä uusien jäsenvaltioiden liittymistä;

32. toistaa kehotuksensa vahvistaa EU:n toimintakykyä ottamalla käyttöön määräenemmistöpäätökset liittymisprosessin kannalta merkityksellisillä aloilla ja poistamalla erityisesti vaatimus yksimielisyydestä laajentumisprosessin välivaiheissa päätettäessä

yksittäisten neuvottelukokonaisuuksien ja -lukujen avaamisesta ja sulkemisesta; pitää valitettavana sitä, että yksimielisyyden liiallinen käyttö laajentumisprosessin välivaiheissa on toistuvasti hidastanut EU:n laajentumista ja että se horjuttaa kansalaisten tukea EU:n yhdentymiselle;

33. katsoo, että EU:n alakohtaisia politiikkoja on tarkistettava, jotta voidaan arvioida, miten uudet jäsenvaltiot voidaan ottaa huomioon ja varmistaa laajentuneen unionin tehokas toiminta; suhtautuu myönteisesti tuleviin laajentumista edeltävän politiikan uudelleentarkasteluihin, jotka ovat olennainen vaihe unionin valmistautumisessa vastaanottamaan uusia jäseniä;

34. korostaa, että laajentumisprosessi tarjoaa huomattavia mahdollisuuksia saada aikaan lähentymistä useilla keskeisillä aloilla, kuten taloudessa, ympäristönsuojelussa ja turvallisuudessa, kuten aiemmat laajentumiskierrokset ovat osoittaneet; suhtautuu myönteisesti siihen lähentymiseen, jota jo nyt on nähtävissä EU:n jäsenyysnäkymien myötä; korostaa, että koheesiopolitiikalla ja yhteisellä maatalouspolitiikalla on keskeinen asema EU:n jäsenvaltioiden lähentymisen edistämisessä ja että ne olisi turvattava laajentuneelle Euroopan unionille;

35. toteaa, että niiden ehdokasmaiden osalta, jotka edistyvät merkittävästi EU:hun liittyvissä uudistuksissa, on tärkeää mittavassa määrin soveltaa ansioihin perustuvalla ja peruutettavissa olevalla tavalla asteittaista yhdentymistä EU:n yhteisiin politiikka-aloihin, kuten sisämarkkinoihin, digitaaliset sisämarkkinat mukaan luettuina, samalla kun pidetään kaikilta osin kiinni EU:n sisämarkkinoiden eheydestä ja tasapuolisista toimintaedellytyksistä; painottaa, että vaikka ehdokasmaiden asteittainen yhdentyminen voi auttaa niitä panemaan täytäntöön EU:n säännöstön ja siten sujuvoittaa siirtymistä kohti EU:n jäsenyyttä, se ei voi korvata EU:n täysjäsenyyttä; korostaa, että tulevilla jäsenvaltioilla olisi oltava samat oikeudet ja velvollisuudet kuin nykyisillä jäsenvaltioilla, ja vastustaa jyrkästi erilaisten jäsenyysluokkien luomista;

36. korostaa, että asteittaisen yhdentymisen hyödyllisin ja myönteisimpänä pidetty seuraus on viisumivapaus; kannattaa uusia sääntöjä, jotka mahdollistaisivat sellaisten laajentumismaiden kansalaisia koskevan viisumivapauden keskeyttämisen, jotka ovat vastuussa demokratian taantumisesta ja vakavista ihmisoikeusloukkauksista, kuten rauhanomaisten mielenosoittajien, kansalaisyhteiskunnan, media-alan työntekijöiden ja oppositiopoliitikkojen vainoamisesta ja väkivallan kohdistamisesta heihin;

37. painottaa, että ehdokasmailla olisi oltava käytettävissään asteittaisia yhdentymismahdollisuuksia ansioihin ja ehdollisuuteen perustuvan lähestymistavan mukaisesti; korostaa, että on olennaisen tärkeää

varmistaa mahdollisuus peruuttaa asteittainen yhdentyminen tapauksissa, joissa ehdokasmaa lipsuu sitoumusten täyttämisestä;

38. toteaa jälleen, että laajentumisprosessia olisi tuettava ottamalla ehdokasmaat mukaan EU:n toimielinten toimintaan, myös antamalla tarkkailijan asema asiaankuuluvissa elimissä ja toimielimissä, kuten parlamentissa ja Euroopan unionin perusoikeusvirastossa;

39. painottaa, että eurooppalaisissa yhteiskunnissa on tärkeää lisätä yleistä tietoisuutta EU:n laajentumisesta ja sen merkityksestä tulevaisuuden vaatimukset täyttävässä Euroopan yhdentymisessä; korostaa, että onnistunut laajentumisprosessi on suuresti riippuvainen selkeästä ja avoimesta viestintästrategiasta;

Laajentumismaiden tukeminen niiden edetessä kohti EU-jäsenyyttä

40. painottaa, että kullekin liittymisneuvotteluja käyvälle maalle asetettavien yksilöllisten uudistustavoitteiden, etenemissuunnitelmien ja välivaiheen aikataulujen lisäksi EU:n olisi vahvistettava prosessin avoimuutta sekä vahvistettava selkeät ja ennakoitavat aikataulut liittymisprosessissa edistyneimpien ehdokasmaiden liittymiselle, jotta etenemistahti ja uskottavuus eivät kärsi; katsoo, että EU:n laajentumisen olisi toteuduttava heti, kun kaikki liittymisehdot täyttyvät asianomaisissa ehdokasmaissa;

41. korostaa, että toimielinten toimintaan ja riippumattomuuteen vaikuttavia keskeisiä uudistuksia ei pidä kiirehtiä eikä välineistää poliittisesti etenkään ehdokasmaissa, joissa on monimutkaisia perustuslaillisia järjestelyjä; korostaa, että nopeutetut menettelyt tai paine noudattaa poliittisia aikatauluja eivät saa tapahtua uudistusten oikeudellisen laadun ja institutionaalisen koskemattomuuden kustannuksella;

42. katsoo, että liittymistä valmisteleva rahoitustuki, joka kattaa myös välineet Länsi-Balkania, Ukrainaa ja Moldovaa varten, on ratkaisevan tärkeää sen varmistamiseksi, että laajentumismaat saavat jäsenneltyä rahoitustukea institutionaalista ja taloudellista muutosta varten; korostaa, että kaikessa EU:n rahoitustuessa on pidettävä kiinni liittymistä valmistelevan tuen ehdoista, myös oikeusvaltioperiaatteen ja korruption torjunnan osalta, jotta voidaan turvata EU:n ja molempien osapuolten kansalaisten taloudelliset edut; toteaa, että IPA:n täytäntöönpanomenettelyjä on mukautettava, jotta helpotetaan rakennerahastojen käytön edellyttämää valmistelu- ja oppimisprosessia;

43. painottaa, että laajentuminen edellyttää rahoitusuudistuksia, jotta voidaan vastata muun muassa koheesio- ja maatalouspolitiikan haasteisiin ja varmistaa, että EU:n talousarvion avulla on jatkossakin mahdollista toteuttaa nykyisiä ohjelmia ja poliittisia painopisteitä;

44. panee merkille, että komission ehdotuksessa vuosien 2028–2034 monivuotiseksi rahoituskehykseksi todetaan selvästi laajentumisen olevan yksi EU:n strategisista painopisteistä; korostaa, että laajentuminen on Globaali Eurooppa -välineen keskeinen pilari, jonka osuus välineelle ehdotetusta talousarviosta on 21 prosenttia (eli 43,1 miljardia euroa) ja joka kattaa kaikki nykyiset ja mahdolliset ehdokasmaat sekä itäisen naapuruston kumppanit, ja toteaa, että välineestä voi saada kohdennettua rahoitusta liittymistä valmistelevaan tukeen, instituutioiden vahvistamiseen ja EU:n sisäisiin valmisteluihin tulevia liittymisiä varten;

45. kehottaa sisällyttämään uuteen monivuotiseen rahoituskehykseen riittävästi liittymistä valmistelevaa rahoitusta, joka soveltuu EU:n odotettavissa olevaan laajentumiseen sen soveltamisaikana, sillä joidenkin ehdokasmaiden liittyminen EU:hun tapahtuu todennäköisesti tulevan monivuotisen rahoituskehyksen soveltamiskauden aikana; kehottaa kohdentamaan ehdokasmaille ja mahdollisille ehdokasmaille selkeät ja johdonmukaiset liittymistä valmistelevat varat ja korvamerkitsemään ne monivuotisen rahoituskehyksen Globaali Eurooppa -pilarissa ja korostaa, että on taattava, ettei näitä varoja ohjata muihin ulkoisiin painopisteisiin, ja että niiden olisi heijastettava selkeästi painopisteitä keskeisillä aloilla ja samalla parannettava liittymistä valmistelevan tuen näkyvyyttä ja avoimuutta; painottaa, että varoilla on tuettava suoraan oikeusvaltioperiaatetta, julkishallinnon uudistusta, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta sekä paikallisten kansalaisyhteiskunnan toimijoiden ja riippumattomien tiedotusvälineiden vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä ja osallistumista, jotta voidaan varmistaa avoimuus, estää varojen väärinkäyttö ja pitää kiinni tuensaajamaiden hallitusten julkisesta vastuuvelvollisuudesta; kehottaa komissiota soveltamaan johdonmukaisesti edistymistä koskeviin selkeisiin vertailuarvoihin perustuvaa kohdennettua ehdollisuutta, palkitsemaan uudistuksista ja määräämään seuraamuksia taantumisesta tai siitä, jos edistymistä ei jatkuvasti tapahdu;

46. kehottaa jälleen luomaan puitteet Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) ja ehdokasmaiden väliselle tehokkaalle yhteistyölle; kannustaa EU:n ehdokasmaita ja mahdollisia ehdokasmaita sopimaan nopeasti kahdenvälisistä työjärjestelyistä EPPOn kanssa, jotta voidaan helpottaa tiivistä yhteistyötä ja syytteeseenpanoa EU:n varojen väärinkäytöstä;

47. korostaa, että ympäristöä, ilmastoa ja eläinten hyvinvointia koskevien toimenpiteiden täytäntöönpanoon osoitettua rahoitusta on tarpeen vahvistaa ja se on sovitettava entistä paremmin yhteen ja että sama koskee tukea ehdokasmaiden valmiuksien kehittämiseen; panee merkille näiden toimenpiteiden monialaisen luonteen ja korkeat kustannukset sekä sen, että ne ovat ratkaisevan tärkeitä kestävän kehityksen, EU:n vihreän kehityksen ohjelmaan ja eläinten

hyvinvointia koskevaan lainsäädäntöön mukautumisen sekä sisämarkkinoille yhdentymisen kannalta;

48. korostaa, että on tärkeää ottaa ehdokasmaat mukaan niin nykyisiin kuin tuleviinkin EU:n hankkeisiin, jotka koskevat EU:n yhteyksiä, liikennettä, energiainfrastruktuuria. vihreää siirtymää, digitaalista turvallisuutta, häiriönsietokykyä ja sotilaallista liikkuvuutta, jotta voidaan vahvistaa Euroopan turvallisuutta haastavassa geopoliittisessa ympäristössä;

49. korostaa Mustanmeren alueen strategista merkitystä koko Euroopan mantereen turvallisuudelle ja vauraudelle; korostaa, että on tarpeen parantaa Ukrainan, Moldovan, Romanian, Bulgarian ja Turkin välisiä yhteyksiä kaikkialla liikenne-, energia- ja digitaali-infrastruktuurissa, jotta voidaan vahvistaa alueellista häiriönsietokykyä, monipuolistaa toimitusketjuja ja turvata vaihtoehtoiset kauppareitit;

50. korostaa, että liikenne- ja energiainfrastruktuurihankkeilla on strateginen merkitys EU:n itäisissä naapurimaissa ja Länsi-Balkanilla EU:n geostrategisen riippumattomuuden vahvistamisen kannalta, ja kehottaa saattamaan hankkeet nopeasti päätökseen ja täysin toimintavalmiiksi;

51. on huolissaan Kiinan kasvavasta vaikutusvallasta laajentumismaissa, Kiinan rahoitustukiohjelmista johtuvista taloudellisista ja poliittisista riippuvuuksista ja huomattavista investoinneista keskeisiin aloihin, kuten energiaan, televiestintään, infrastruktuuriin sekä kaivannaisteollisuus- ja raaka-ainealaan, samoin kuin pitkän aikavälin seurauksista demokratian selviytymiskyvylle, taloudelliselle turvallisuudelle ja Euroopan eduille; kehottaa EU:ta sitoutumaan voimakkaammin ja näkyvämmin muun muassa tarjoamalla uskottavia investointivaihtoehtoja;

52. on ilahtunut siitä, että alentamalla verkkovierailumaksuja EU:n ja Länsi-Balkanin välillä on saavutettu konkreettisia kansalaisia hyödyttäviä tuloksia; kehottaa komissiota nopeuttamaan toimia tällaisten verkkovierailujärjestelyjen laajentamiseksi koskemaan kaikkia laajentumismaita, jotta kaikille ehdokasmaille ja mahdollisille ehdokasmaille voidaan mahdollisimman pian tarjota mahdollisuus kotimaanhintaisten verkkovierailupalvelujen ja yhtenäisen euromaksualueen (SEPA) hyödyntämiseen;

53. kehottaa keskittymään entistä enemmän inhimilliseen pääomaan tehtäviin investointeihin kilpailukyvyn ja innovoinnin edistämiseksi ehdokasmaissa ja konkreettisten ratkaisujen löytämiseksi nuorisotyöttömyyteen;

54. kehottaa jälleen neuvostoa, komissiota ja Euroopan ulkosuhdehallintoa (EUH) vahvistamaan ennakoivaa ja strategista viestintää EU-jäsenyyden konkreettisista hyödyistä laajentumismaissa ja jäsenvaltioissa kehittämällä yleisluontoisten viestintäkampanjoiden tilalle räätälöityjä, tosiasioihin perustuvia ja

tulossuuntautuneita viestintästrategioita, jotka tukevat EU:n tavoitteita ja joissa huomioidaan paikalliset kansalaisyhteiskunnan ryhmät ja tiedotusvälineet; korostaa tässä yhteydessä nuorten ratkaisevaa roolia, sillä nuorisoliikkeet ovat toistuvasti osoittautuneet keskeisen tärkeiksi demokratiaa edistävän aktivismin kannalta ehdokasmaissa; kehottaa jälleen komissiota varmistamaan, että EU:n tuki ja investoinnit saavat kattavasti näkyvyyttä ehdokasmaissa ja että kansalaiset ovat niistä tietoisia myös silloin, kun ne kanavoidaan kansainvälisten järjestöjen kautta, ja käyttämään selkeitä merkintöjä ja EU:n lippua; painottaa, että vaikka Yhdysvallat on lopettanut tukensa ehdokasvaltioiden riippumattomille tiedotusvälineille ja kansalaisyhteiskunnalle, on vahvasti EU:n edun mukaista lisätä tukeaan nopeasti; korostaa, että kansalaisten tuki on ratkaisevaa ratifiointiprosesseissa ja että viestinnässä on siksi vedottava sekä järkeen että tunteisiin; kehottaa EU:n toimielimiä edistämään osallistavaa julkista keskustelua laajentumisesta, ottamaan suuren yleisön mukaan mielekkääseen keskusteluun ja mahdollistamaan kansalaisten tehokkaan osallistumisen prosessiin; korostaa, että on tärkeää lisätä kansalaisten ruohonjuuritason osallistumista laajentumisprosessiin sekä EU:n jäsenvaltioissa että ehdokasmaissa;

55. korostaa laajentumismaiden viranomaisten ja poliittisten johtajien keskeistä roolia siinä, että voidaan rakentaa puoluerajat ylittävää yhteistyötä EU-jäsenyyteen liittyvien uudistusten toteuttamiseksi, pitää yllä EU-jäsenyyttä koskevaa yhteiskunnallista konsensusta ja tiedottaa EU-jäsenyyden hyödyistä kansalaisille tehokkaasti ja jatkuvasti; korostaa kansalaisjärjestöjen ratkaisevaa roolia EU:hun yhdentymistä koskevan tosiasioihin perustuvan julkisen keskustelun edistämisessä, disinformaation torjunnassa ja tietoon perustuvan julkisen keskustelun edistämisessä; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita ottamaan kansalaisyhteiskunnan toimijat järjestelmällisesti mukaan laajentumiseen ja EU:n tukemiin uudistuksiin liittyviin strategisiin viestintätoimiin;

56. kehottaa komissiota, myös korkeimmalla tasolla, käyttämään julkisessa viestinnässään selkeämpää ja suorampaa kieltä, myös silloin, kun toimet ovat riittämättömiä, edistyminen on puutteellista tai siitä lipsutaan, erityisesti oikeusvaltioperiaatteen noudattamisen osalta, jotta voidaan pitää kiinni ehdollisuudesta, vaalia EU:n arvoja ja säilyttää luottamus Eurooppa-myönteisten ja demokratiaa kannattavien voimien keskuudessa;

57. kehottaa EU:n toimielimiä ja jäsenvaltioita sitoutumaan kattavasti ehdokasmaiden uudistusprosessien vahvistamiseen jatkossakin, erityisesti parantamalla niiden hallinnollisia valmiuksia kohdennettujen valmiuksien kehittämisohjelmien avulla; kehottaa tehostamaan EU:n jäsenvaltioiden ja laajentumismaiden akateemista ja koulutusyhteistyötä kannustamalla järjestämään eurooppalaisiin arvoihin ja oikeusvaltioperiaatteeseen, hyvään hallintotapaan, julkishallintoon ja korruption poistamiseen keskittyviä kursseja ja

luomalla yhteisen koulutuspaikan laajentumismaiden virkamiehille, myös paikallis- ja alueviranomaisten henkilöstölle; korostaa, että twinning-toimissa on onnistuttu siirtämään alakohtaista asiantuntemusta, ja korostaa, että tätä myönteistä kokemusta on hyödynnettävä, erityisesti laajentumisprosessin omistajuuden vahvistamiseksi jäsenvaltioissa; korostaa, että valmiuksien kehittämisohjelmissa olisi myös asetettava etusijalle riippumattomien kansalaisjärjestöjen vahvistaminen ja niiden toimintaympäristön turvaaminen; kehottaa komissiota tukemaan ohjelmia, joiden avulla lisätään sellaisten paikallisyhteisöjen, vapaaehtoisten ja kansalaisaloitteiden vaikutusmahdollisuuksia, jotka edistävät demokraattista kulttuuria, eurooppalaisia arvoja ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta;

58. korostaa parlamentaarisen diplomatian, vastuuvelvollisuuden ja demokratiaa tukevien EU:n ohjelmien merkitystä uudistusvauhdin ylläpitämisessä; toistaa olevansa valmis tehostamaan säännöllistä ja avointa vuoropuhelua ja yhteistyötä ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden kansallisten parlamenttien kanssa ottamalla lähtökohdaksi aikaisemmat myönteiset kokemukset ja onnistuneet menettelytavat ja hyödyntämällä kaikin tavoin parlamentin olemassa olevia demokratian tukivälineitä ja -aloitteita ja edistämällä EU-jäsenyysprosessin ja siihen liittyvien uudistusten parlamentaarisen valvonnan lisäämistä;

59. korostaa tarvetta sellaisiin vaaliuudistuksiin, joilla varmistetaan vapaat, oikeudenmukaiset ja demokraattiset vaalit kansainvälisten normien mukaisesti; painottaa, että moniarvoisuutta, puolueiden lahjomattomuutta, puolueiden ja tiedotusvälineiden rahoituksen avoimuutta sekä oikeuslaitoksen ja tiedotusvälineiden riippumattomuutta koskevat vertailuarvot ovat ennakkoedellytyksiä taloudelliselle tuelle ja edistymiselle; kannustaa EU:ta ja jäsenvaltioita käyttämään osallistavia välineitä, joihin kansalaiset, parlamentit, kansalaisyhteiskunta ja nuoret osallistuvat näkemysten vaihtamiseksi, keskinäisen ymmärryksen lisäämiseksi ja omistajuuden tunteen lisäämiseksi ennen virallista liittymistä;

60. on huolissaan laajamittaisista ja vihamielisistä disinformaatiokampanjoista, joita Venäjä ja muut toimijat ovat jatkaneet keskeytyksettä jo vuosien ajan ja jotka ovat voimistuneet Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan alkamisen jälkeen; panee merkille, että ehdokasmaat ja mahdolliset ehdokasmaat ja EU:n naapurusto ovat olleet Venäjän ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja häirinnän selkeä painopiste ja että yksi tavoitteista on luoda epäluottamusta EU:ta kohtaan ja vähentää sitä arvoa, jota EU:hun yhdentymisellä katsotaan saavutettavan;

61. kannustaa vahvistamaan EU:n vuoropuhelua kansalaisyhteiskunnan kanssa sekä lisäämään tukea riippumattomille tutkiville tiedotusvälineille, faktantarkistusta suorittaville organisaatioille ja medialukutaidon parissa työskenteleville kansalaisjärjestöille, jotta

disinformaatiota ja ulkomaista tiedonmanipulointia ja häirintää voidaan torjua tehokkaasti; korostaa, että tarvitaan jatkuvaa tukea ja tiivistä yhteistyötä kaikkien niiden laajentumismaiden kanssa, joihin kohdistuu voimakasta ulkoista sekaantumista niiden EU:hun lähentymisen ja vaaliprosessien yhteydessä; kehottaa hyödyntämään Moldovassa toteutettavasta EU:n kumppanuusoperaatiosta saatuja kokemuksia; painottaa, että on tärkeää arvioida ja parantaa niiden EU:n välineiden tehokkuutta, joiden tarkoituksena on auttaa ehdokasmaita torjumaan ulkomaista tiedonmanipulointia ja häirintää; suhtautuu myönteisesti komission aikomukseen laajentaa ehdotettu eurooppalainen demokratian kilpi koskemaan liittymisneuvotteluja käyviä maita ja vahvistaa siten niiden valmiuksia vastata ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja häirinnän sekä disinformaatiokampanjoiden kaltaisiin uhkiin; kehottaa komissiota ja EUH:ta syventämään yhteistyötä haavoittuvassa asemassa olevien laajentumismaiden kanssa tietoon liittyvän häiriönsietokyvyn, kyberturvallisuuden ja hybridiuhkien yhteydessä; kehottaa EUH:ta ja kolmansissa maissa sijaitsevia EU:n edustustoja vahvistamaan edelleen valmiuksiaan torjua EU:n YUTP:n vastaista disinformaatiota ja propagandaa ja reagoida siihen muun muassa investoimalla viestintäkampanjoihin ulkomaisen vaikuttamisen torjumiseksi;

62. panee huolestuneena merkille, että Venäjä on yhä useammin kuvannut itseään ”perinteisten arvojen” maailmanlaajuiseksi puolustajaksi käyttämällä Venäjän ortodoksikirkkoa disinformaation ja pehmeän vallankäytön välineenä erityisesti entisen Neuvostoliiton maissa; korostaa, että tällaisten käytäntöjen tarkoituksena on heikentää demokratiaa, sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja Eurooppa-myönteisiä suuntauksia; kehottaa sisällyttämään YUTP:hen ja laajentumispolitiikkaan erityisiä toimenpiteitä tämän vaikutusvallan torjumiseksi, mukaan lukien uskontoon perustuva diplomatia, strateginen viestintä sekä tuki uskonnollisille yhteisöille, jotka joutuivat Neuvostoliiton sortotoimien uhreiksi;

°

° °

63. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille sekä laajentumismaiden hallituksille ja parlamenteille.